

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ชื่อหลักสูตรการสานกระจาดจากไม้ไผ่ จำนวน ๑๕ ชั่วโมง
ด้านความคิดสร้างสรรค์
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบัวเขต

ความเป็นมา

ส่งเสริมสนับสนุนเป็นการฝึกทักษะอาชีพตามแนวทางศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพให้ประชาชนมีรายได้มีงานทำ เป็นการพัฒนาด้านอาชีพ การจัดอบรมการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

หลักการของหลักสูตร

การจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน การจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมี ประโยชน์ในการดำรงชีวิต การจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการ ถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การดำรงชีวิตประจำวันของชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้ อาศัยความรู้หนังสือมาเกี่ยวข้อง การเรียนรู้ต่างๆ อาศัยวิธีการฝึกหัดและบอกเล่าซึ่งไม่เป็นระบบในการ บันทึก สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ความรู้ที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น กระบวนถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น คงอยู่ต่อเนื่องและยั่งยืน การจักสานกระจาดจากไม้ไผ่ ได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ถ่ายทอดภูมิปัญญาจาก รุ่นสู่รุ่น เกิดจากความคิดในการนำเอาไม้ไผ่ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีอยู่ในหมู่บ้าน นำมาแปรรูปเป็นกระจาด

ดังนั้น สกร.อำเภอบัวเขต จึงจัดโครงการพัฒนาอาชีพหลักสูตรระยะสั้น (กลุ่มสนใจไม่เกิน ๓๐ ชั่วโมง) หลักสูตรการสานกระจาดจากไม้ไผ่ ขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนงานการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล พร้อมทั้งมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ของประชาชนในพื้นที่ อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจและเห็นคุณค่าของต้นไผ่ นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้
๒. เพิ่มทักษะงานฝีมือในการสานกระจาด เพื่อการเรียนรู้และใช้เป็นอาชีพเสริมต่อไป
๓. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้จินตนาการและความคิดในทางที่สร้างสรรค์
๔. เป็นการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การสานกระจาดจากไม้ไผ่ให้คงอยู่ต่อไป และประชาชนทั่วไปที่ไม่มีอาชีพ หรือประชาชนที่มีอาชีพอยู่แล้ว แต่ต้องการพัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้น

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพการงาน กระจัดจากไม้ไผ่	๑.อธิบายความสำคัญของการประกอบอาชีพการงาน กระจัดจากไม้ไผ่ ๒.บอกความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการงาน กระจัดจากไม้ไผ่ ๓.บอกทิศทางการประกอบอาชีพการงานกระจัดจากไม้ไผ่	๑.ความสำคัญของการประกอบอาชีพการงานกระจัดจากไม้ไผ่ ๒.ความเป็นไปได้ในการงานกระจัดจากไม้ไผ่ -ความต้องการของตลาด -การใช้แรงงาน -การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ๓.แหล่งเรียนรู้ ๔.ทิศทางการประกอบอาชีพการงานกระจัดจากไม้ไผ่	๑.ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อของจริง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพ ๒.ศึกษาดูงานในสถานประกอบการแหล่งเรียนรู้ต่างๆในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก	๑ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง
๒	ทักษะอาชีพการงาน กระจัดจากไม้ไผ่	๑.สามารถอธิบายการเตรียมการประกอบอาชีพการงานกระจัดจากไม้ไผ่ได้ ๒.สามารถบอกขั้นตอนการงานกระจัดจากไม้ไผ่ได้ ๓.มีความรู้เรื่องคุณค่าทางการงานกระจัดจากไม้ไผ่	๑.ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการงานกระจัดจากไม้ไผ่ -สถานที่/พื้นที่ -การคัดเลือกวัตถุดิบ ๒.การเตรียมวัตถุดิบ -การคัดเลือกและวิธีการซื้อวัตถุดิบ -การทำแหล่งวัตถุดิบ ๓.ขั้นตอนการฝึกทักษะการงานกระจัดจากไม้ไผ่	บรรยาย สาธิต ฝึกปฏิบัติจริง วิทยากรประเมินผลการงานกระจัดจากไม้ไผ่	๑ ชั่วโมง	๘ ชั่วโมง
๓	การบรรจุภัณฑ์และการเก็บรักษาเพื่อการบริโภคหรือจำหน่าย	เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถเอื้อประโยชน์ได้ดี มีความปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ	๑.การเลือกบรรจุภัณฑ์ร่วมถึงการรักษาระดับคุณภาพ ให้ไว้ในระดับคงที่และยาวนานที่สุดที่จะเป็นไปได้ โดยการลดหรือกำจัดปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์	บรรยายให้ความรู้ ผู้เรียนและวิทยากร ร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น สรุปความรู้	๑ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง
๔	การบริหารจัดการอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรม	-เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดราคา ต้นทุนการผลิต -เพื่อให้ผู้เรียนบอกเทคนิคกลยุทธ์ วิธีการขายด้วยช่องทางที่หลากหลาย -เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพ -เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ	๑. การคิดราคาต้นทุนการผลิต ๒. เทคนิค กลยุทธ์ และวิธีการขาย ๓. ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพ แนวทางในการป้องกันแก้ไข ๔. คุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบ อาชีพ	บรรยายให้ความรู้ ผู้เรียนและวิทยากร ร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น สรุปความรู้และวิเคราะห์ ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพการงานกระจัดจากไม้ไผ่	๑ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง
รวม					๔	๑๑
รวม (ทฤษฎีและปฏิบัติ)					๑๕ ชั่วโมง	

สื่อการเรียนรู้

1. วัสดุอุปกรณ์ในการสานกระดาษจากไม้ไผ่
2. ใบความรู้
3. วิชยากร

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากอบรม

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุณวุฒิปัत्र
3. วุฒิปัत्र ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษา

ลงชื่อ

ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสาวสกวเดือน ยิ่งชื่น)

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ

ผู้ตรวจหลักสูตร

(นางเพ็ญแข สิ้นสร้าง)

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(สิบเอกชุต อสีพงษ์)

ครู

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางกนกนัฐ สิงหะ)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศีขรภูมิ

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบัวเขต

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ

หลักสูตรการศึกษาระดับจากไม้ไผ่ จำนวน ๑๕ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง)

วันที่เวลาเรียน.....น.

สถานที่จัดการเรียน

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่ เวลา..... น.	<p>๑. ความสำคัญของการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๑ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๒ แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการศึกษาระดับจากไม้ไผ่</p> <p>๑.๓. ทิศทางการประกอบอาชีพการศึกษาระดับจากไม้ไผ่</p>	<p>-วิทยาการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรการศึกษาระดับจากไม้ไผ่</p> <p>๑.ความสำคัญของการประกอบอาชีพ</p> <p>๒.ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๓. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการศึกษาระดับจากไม้ไผ่</p> <p>๔. ทิศทางการประกอบอาชีพ การศึกษาระดับจากไม้ไผ่</p> <p>- ร่วมกันอภิปรายและสรุปผล / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	๒ ชม.
	<p>๒. ขั้นตอนเตรียมการ ในการศึกษาระดับจากไม้ไผ่</p> <p>วัสดุอุปกรณ์</p> <p>๑. ไม้ไผ่ดิบ (การเลือกไม้ไผ่แก่)</p> <p>๒. ต้นหวายแก่</p> <p>๓. ก้านต้นตาล</p> <p>๔. มีดตอก</p> <p>๕. มีดอีโต้</p> <p>๖. เชือกไนลอนสีเขียว</p> <p>๗. เชลเล็กทำไม้ตราหัวสิงห์</p>	<p>การลงมือปฏิบัติขั้นตอนการผลิต</p> <p>วิธีทำขั้นตอนและการปฏิบัติงาน</p> <p>๑.นำไม้ไผ่มาตัดเป็นท่อนยาวประมาณ ๕๐ ซม. แล้วผ่าแบ่งก่อนจะนำมาจักเป็นตอก โดยเหลาให้ปลายตอกทั้งสองด้านเท่ากัน จากนั้นนำตอกมาสานเป็นลายสองธรรมดา แล้วเหลาไม้ไผ่เป็นซี่สองอันให้ปลายแต่ละด้านแหลมเรียว ก่อนจะนำไปสอดขัดกับตอกที่สานเป็นพื้นเพื่อให้แข็งแรง งานที่ได้ในช่วงนี้คือส่วนของพื้นหรือก้นกระจาด จากนั้นสานแบบบังคับทิศทางให้เป็นรูปทรงกลมตามแบบที่ต้องการก่อนจะใช้ตอกอีกส่วนหนึ่งไพล่เป็นเส้นเล็กสานขวางขัดกับตอกยืนจนสุดขอบปากกระจาด ก่อนจะพับปลายตอกยืนให้เข้าไปในรอยตอกทำไปจนรอบใบจะได้กระจาดที่สวยงาม</p> <p>๒.นำหวายทั้งสองด้านกับไม้ขัดด้านล่างกันกระจาดแบบสลับกับ จากนั้นนำหวายทั้งสองด้านกับไม้ขัดด้านล่างกันกระจาดแบบสลับกัน นำหวายทั้งสองเส้นที่ผูกมัดกันด้านบนแล้วใช้หวายเส้นเล็กที่เลียดแล้วมาผูกมัดให้ติดกันพร้อมตกแต่งให้มีช่องไว้สอดคาน และเมื่อให้สาแข็งแรงมากขึ้นก็ผูกช่องเส้นหวายผ่านตัวกระจาดเป็น</p>	๑๒ ชม.

		<p>ช่วงๆ โดยรอบก็จะได้กระจาด ส่วนคานที่เป็นอุปกรณ์เสริมก็ใช้ไม้ไผ่สีสุกตัดให้ได้ความหนาวยาวพอประมาณ บากหัวท้าย หรือในรายที่ขยันมากหน่อยก็อาจแกะสลักเป็นลวดลาย ให้สวยงามได้</p> <p>๓. หากต้องการเก็บไว้ใช้งานได้นาน ทาเล็กเกอร์เคลือบไม้ไผ่ทั้งด้านในและด้านนอก แล้วนำไปตากแดดให้แห้ง</p>	
	<p>๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานกระจาดจากไม้ไผ่</p> <p>๓.๑.๑ สามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานกระจาดจากไม้ไผ่</p> <p>๓.๑.๒ การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการสานกระจาดจากไม้ไผ่</p> <p>๓.๑.๓ การคิดคำนวณต้นทุนการสานกระจาดจากไม้ไผ่</p>	<p>๑. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน ประเทศและโลก จากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆและแหล่งเรียนรู้</p> <p>๒. แบ่งกลุ่มศึกษาวิเคราะห์และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓. ฝึกปฏิบัติการคิดคำนวณต้นทุน กำไร การจัดทำบัญชี การกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p> <p>๔. ร่วมกันอภิปราย / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน</p>	๑ ชม.

ลงชื่อ.....วิทยาการ
(.....)
วันที่/...../.....

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล
(.....)
วันที่/...../.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน
(.....)
วันที่/...../.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(.....)
วันที่/...../.....